

Odvaha Petrovy víry

V nazírání božství Božího Syna také nasloucháme, jak sténá, modlí se a děkuje. Zdráháme se přisuzovat mu slova, která při tom vycházejí z jeho úst, protože naše mysl jen neochotně sestupuje od předchozí kontemplanace Kristova božství k rozjímání o jeho ponížení. (sv. Augustin)

Hovořím s P. Bernardem, členem benediktinského společenství při bazilice Zesnutí Panny Marie na Siónu v Jeruzalémě, který se věnuje křesťansko-židovskému dialogu. „Proč židé reagují tak alergicky na Ježíše a jeho kříž?“ – snažím se dovědět. „Zkuste se vcítit do jejich náboženské mentality, do jejich způsobu prožívání víry,“ zní odpověď. „V chápání zbožného žida je Bůh nejsvětější, všemohoucí a jediný Pán a vládce. Jeho jméno směl vyslovit jedinkrát do roka velekněz ve velesvatyni Jeruzalémského chrámu.“

Kdysi ve vidění proroka Izaiáše jeden ze serafínů stojících před Bohem volal: „Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy.“ Čepy prahů se chvěly tímto voláním a dům se naplnil dýmem (Iz 6,1-4). Každé narušení Hospodinovy svatosti bylo ve Starém zákoně trestáno smrtí. Izraelitům bylo zakázáno dotknout se posvátné hory Sinaj, na kterou v oblaku sestupoval Hospodin. Když se během přenašení kněz Uza dotkl archy úmluvy ve snaze ochránit

ji před pádem, byl okamžitě potrestán smrtí (srov. 1 Kron 13,10).

A tu se odněkud objeví obyčejný muž z Nazareta, z městečka, které se netěšilo zrovna dobré pověsti (*Copak muže vzejít z Nazareta něco dobrého?* – Jan 1,46), jehož příbuzné všichni dobře znali, a on si tvrdí, že je Mesiáš, Syn Nejvyššího. Přestože hlásal mimořádné učení a konal znamení a zázraky, jeho prohlášení mohlo vyvolat mezi zbožnými židy jediné – maximální pohoršení. Velekněz je také vyjádřil během soudního procesu s Ježíšem. „Zapřísahám tě při živém Bohu, abys nám řekl, zdali jsi Mesiáš, syn Boží!“ Ježíš mu odpověděl: „Tys to řekl. . . . Tu roztrhl velekněz své roucho a řekl: „Rouhal se! . . . Hoden je smrti“ (Mt 26,63-66). Při těchto slovech se řídil nařízením Levitiků: *Ale kdo vysloví rouhavě Hospodinovo jméno, musí být vydán na smrt. Celé společenství ho musí ukamenovat* (Lv 24,16).

Jak velká musela být Petrova odvaha víry, když na Ježíšovu otázku *A za koho mě pokládáte vy?*, rozhodně odpověděl jménem všech učedníků: *Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha*. Nejhlubším zdrojem Petrovy odvahy však nebylo ani osobní poznání, ani vlastní síly, nýbrž milost Nejvyššího, jehož jméno se snažil velekněz bránit: *Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj nebeský Otec* (Mt 16,15-17).

Józef Augustyn

– Jeruzalémské meditace

Prameny, odkazy

Daniel J. Harrington – Evangelium podle Matouše – Sacra pagina;
Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Matouše; Petr Karas – Boží slovo na každý den;
Angelo Scarano – www.pastorace.cz; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz;
Misál na každý den liturgického roku

biblický program brněnské diecéze 2010 - 2013

www.vezmiacti.cz

21. neděle v mezidobí – cyklus A

21. srpna 2011

¹³Když Ježíš přišel do kraje u Césareje Filipovy, zeptal se svých učedníků: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ ¹⁴Odpověděli: „Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.“ ¹⁵Řekl jim: „A za koho mě pokládáte vy?“ ¹⁶Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha.“ ¹⁷Ježíš mu na to řekl: „Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj nebeský Otec.“ ¹⁸A já ti říkám: Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev a pekelné moci ji nepřemohou. ¹⁹Tobě dám klíče od nebeského království; co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi.“ ²⁰Potom důtklivě přikázal učedníkům, aby nikomu neříkali, že je Mesiáš.

Mt 16,13-20

Úvod k meditaci

Na Petrovo odvažné a jasné vyznání navazuje poslání, které mu Ježíš svěřuje. A tak Petr může být nazván Skálou, ačkoli je slabý člověk. Jaké vyznání bychom Ježíšovi vyjádřili my, s vědomím naší slabosti? A jaké poslání, jaký plán nám Ježíš odhaluje, navzdory naší slabosti?

Biblický kontext

Césarea Filipova ležela na jižním úbočí Hermonu při jednom z pramenů Jordánu. Toto místo bylo ve starověku známo jako svatyně boha Pana. Římskému císaři Augustovi daroval toto město Herodes Veliký. Když Herodův syn Filip město přestavěl, změnil jeho jméno z Panion na Césareu Filipovu (po císaři a po sobě). Herodes Agrippa později toto město přejmenoval na Neronias na počest císaře Nerona.

Další texty v týdnu

Po: 1 Sol 1,1-5.8b-10; Mt 23,13-22

Čt: 1 Sol 3,7-13; Mt 24,42-51

Út: 1 Sol 2,1-8; Mt 23,23-26

Pá: 1 Sol 4,1-8; Mt 25,1-13

St: Zj 21,9b-14; Jan 1,45-51

So: 1 Sol 4,9-11; Mt 25,14-30

Týden
s Božím
slovem

1. čtení:

Iz 22,19-23

2. čtení:

Řím 11,33-36

Evangelium:

Mt 16,13-20

Srovnání:

Mk 8,27-29

Lk 9,18-20

Lk 9,7-8

Jan 6,68-69

Mt 11,27

Jan 6,65

Jan 1,42

Iz 28,15-16

Ef 2,20

Iz 22,22

Mt 18,18

Jan 20,23

Mk 8,30-33

Lk 9,21-22

Mt 17,9

K tématu

Když se Ježíš obrátil na své učedníky s otázkou, za koho ho považují, Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého“ (Mt 16,16). Ježíš Petra pochválil: „Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích“ (Mt 16,17).

Nám je dnes pojem mesiáš velice vzdálený – pro Ježíšovy židovské současníky však ztělesňoval veškerou touhu po Božím zásahu do tohoto světa. Mesiáš měl dovést lid ke svobodě a zbavit jej cizí nadvlády. Měl dodat utlačovanému národu nové sebevědomí a uvést jej do Zaslíbené země, kde by mohl být sám sebou a už netrpět pod nějakými poháněči, kteří jej nutí k vyššímu výkonu. Měl zaručit trvalou Boží blízkost, jejímž ovocem měl být neotřesitelný pokoj.

Mně však nestačí rozvíjet pojem mesiáše pouze z hlediska tehdejší teologie. Co pro mne osobně znamená dnes? Je to obraz, který mi umožní pohledět na Ježíše novým způsobem? Mesiáš znamená v překladu pomazaný. Půjdu-li po stopách tohoto obrazu, dovede mě k tajemství oleje. Člověk se maže olejem, aby byl krásnější, navíc mu tento prostředek pomůže rozzářit tvář a šíří příjemnou vůni. Kdo se maže, vnímá ji. Olej dodává člověku životní energii. Osvěžuje vyčerpaného, uzdravuje nemocného, chladí horečku, mírní bolesti. Zjemňuje drsné a tvrdé.

Církevní otcové překládají hebrejský pojem *mesiáš* řeckým slovem *christos*. Proto hovoří vždycky o Ježíši Kristu. Ježíš je Pomazaný: Bůh ho pomazal olejem svého božství. Petr Chrysolog píše: *Poté, co se Boží Syn rozlil dokonalým olejem božství do našeho těla, byl podle tohoto oleje pomazání nazván Kristus. Ten, který byl sám takto zalit Bohem, ten, komu byl takovým způsobem vlit sám Bůh, je jediným původcem tohoto jména.* Během svého života uchovával Ježíš božský olej pomazání v nádobě svého těla. Ve smrti tuto nádobu rozbil a vylil na nás všecek vonný olej božské lásky. Proto ho církevní otcové nazývají titulem z Velepísně *Vylitý olej pomazání* (srov. Pís 1,3).

V této představě otců probleskuje zkušenost, že se díky Ježíšovi cítili jako znovuzrození, naplnění vůní božské lásky, posílnění olejem, který uvolnil jejich údy a očistil je od nečistoty hříchu. Titul Kristus nechápali jako pouhý dogmatický pojem, ale jako fascinující obraz:

Vždyť olej pomazání byl jejich každodenní zkušeností. Mazali se jím po koupeli, těšili se jeho příjemnou vůní, a zakoušeli tak tělesně svou krásu a důstojnost.

Když Petr v Matoušově evangeliu označil Ježíše za Mesiáše, neměl na mysli ani tak olej jako spíše svobodu a pokoj. Matouš užívá pojmu mesiáš tak, jak jej našel v mojišské tradici. Mojišské chápali mnozí Židé jako předobraz mesiáše, který povede lid ke svobodě. Matouš tedy chápe Ježíše jako druhého Mojiše: stejně jako on pronese pět důležitých promluv a způsobí deset mocných činů. Svými slovy zvěstuje Mesiáš

Ježíš Boží milosrdenství. Svými činy ukazuje osvobozující Boží působení. Svými slovy i činy se Ježíš dotýká lidských srdcí.

Jak židovský pojem mesiáš, tak i řecký obraz Božího Pomazaného – Krista líčí Ježíše jako toho, který dává našemu životu nový lesk, který nás uvádí do země, v níž se můžeme radovat z důstojnosti svého lidství a kde se smíme těšit z vůně božské lásky. Dnes hovoříme o Ježíši Kristu zcela běžně; většina lidí však nemá vlastně ani tušení, co tím vyjadřuje. Pojem Kristus pro ně znamená tolik jako nějaké příjmení a zůstává prázdný, bez osobní zkušenosti. Osobně považují toto jméno za důležité. Chápu je tak, že od Ježíše očekávám nápravu své původní božské důstojnosti a krásy. Dál se v něm pro mne ukrývá zkušenost oleje a pomazání, příjemné vůně oleje po osvěžující koupeli.

Jak se cítíme po koupeli? Co vnímáme, natřeme-li se příjemným pleťovým krémem? Pokusme se spojit si tuto zkušenost s člověkem, s nímž se setkáváme. O kom můžeme říci, že se díky němu dokážeme radovat sami ze sebe a že se cítíme jako „pomazání“? Čím jsou tyto lidé mimořádní? Co vyzarují?

Pokusme se nyní uvést zmíněnou zkušenost s Ježíšem Kristem, s Mesiášem. Možná pochopíme, co znamená Kristus: že si nás přeje osvěžit, zmírnit, co je v nás rozjitřené, uzdravit nás a dát nám novou životní sílu a krásu. Snad potom pochopíme, co chtěl říci svatý Ambrož, jeden z otců západní církve žijící ve čtvrtém století, když poeticky vyzdvihoval „novou vůni Ježíšových slov“.

Anselm Grün – 50x Ježíš

Vyperte své špinavé prádlo, vysypte před knězem svůj vnitřní odpad. Udělá vám to moc dobře a rázem doslova poskočíte k Velikonocům. Uvádím na závěr text z evangelia, který popisuje svátost smíření:

Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi. (Mt 16,19)

Tahle slova adresoval Kristus Petrovi. Petrovi, následovníkovi Syna Božího, a po něm dvěma stům šedesáti čtyřem papežům, pěti tisícům biskupů a čtyřem stům tisícům dnešních kněží.

Je to zkratka tak. Navíc když víme, že nám bude odpuštěno podle toho, jak odpouštíme zde na zemi my, můžeme se pěkně začít bát kvůli všem situacím, kdy jsme ve svém životě neodpustili.

Abychom poklekli ve zpovědnici, je potřeba mít čtyři touhy: touhu po pokoře, upřímnou touhu požádat o odpuštění, touhu odčinit svou vinu, touhu znovu nezačínat se zlem. Posiluj svou víru, věř v evangelium a dokážeš pokleknout, abys vyšel ven čistý jako padlý sníh!

Guy Gilbert – Evangelium podle svatého lotra